

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-35>

УДК 330.1

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В КРЕАТИВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ І ВИКЛИКИ

INTELLECTUAL PROPERTY IN THE CREATIVE SECTOR OF THE ECONOMY: PROSPECTS AND CHALLENGES

Заваденко Олексій Миколайович

аспірант,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-5544-6495>**Zavadenko Oleksii**

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Стаття присвячена дослідженню ролі інтелектуальної власності у функціонуванні та розвитку галузей креативного сектору економіки в умовах динамічної цифрової трансформації, а також визначенню механізмів удосконалення інструментів захисту та комерціалізації прав інтелектуальної власності. Здійснено теоретичний аналіз сутності та структури інтелектуальної власності в сфері креативних індустрій. Визначено особливості інтелектуальної праці у креативному секторі економіки. Проаналізована роль інтелектуальної власності у формуванні конкурентоспроможності креативного сектору економіки. Виявлено основні проблеми пов'язані з захистом прав інтелектуальної власності. Ідентифіковано механізми комерціалізації інтелектуальної власності у креативному секторі економіки. Сформуовано рекомендації для подальших досліджень в сфері захисту інтелектуальної власності в креативному секторі економіки.

Ключові слова: Інтелектуальна власність, креативний сектор економіки, креативні індустрії, ШІ, цифровізація економіки, монетизація творчих товарів та послуг.

The article is devoted to the study of the role of intellectual property in the functioning and development of the creative sector of the economy in the conditions of dynamic digital transformation, as well as to the identification of mechanisms for improving the tools for protecting and commercializing intellectual property rights. A theoretical analysis of the essence and structure of intellectual property in the creative industries has been carried out. The features of intellectual labor in the creative sector of the economy have been identified. The role of intellectual property in shaping the competitiveness of the creative sector of the economy is analyzed. Mechanisms for the commercialization of intellectual property in the creative sector of the economy are identified. Recommendations have been formulated for further research in the field of intellectual property protection in the creative sector of the economy. Improving the system of intellectual property protection in the creative sector has a significant practical impact on the economic development of the economy. Effective protection of intellectual property rights contributes to increasing the investment attractiveness of creative industries and attracting international partners. The creation of effective mechanisms for the commercialization of intellectual property stimulates the development of entrepreneurial activity in the spheres of culture, art, IT, media, etc. Improving the legislative framework will ensure a balance between creative freedom and the economic interests of creators. Taking into account the impact of AI on the formation of intellectual property rights when developing a legislative framework for the protection and control of intellectual property rights. In an effort to protect intellectual property rights in creative industries, ethical implications should also be taken into account, such as the fair use of technology, issues of cultural appropriation, and accessibility to artistic and creative projects. A balance between the protection of intellectual property and the principles of open access and cultural diversity is important.

Keywords: Intellectual property, creative sector of the economy, creative industries, AI, digitalization of the economy, monetization of creative goods and services.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації та цифровізації економіки креативний сектор стає одним із ключових драйверів економічного розвитку держави. Проте, ефективність його функціонування безпосередньо залежить від рівня захисту прав інтелектуальної власності. Окрім традиційних проблем із захистом прав інтелектуальної власності, розвиток технологій штучного інтелекту створює низку нових викликів для системи правового регулювання. Серед них – недостатня обізнаність суб'єктів креативного сектору в питаннях захисту авторських прав, слабкий розвиток інституцій, а також відсутність ефективних механізмів монетизації та високий рівень піратського використання продуктів. До того ж, швидкість розвитку технологій суттєво випереджає здатність законодавства адаптуватися для їх регулювання. Зокрема, штучний інтелект створює як нові можливості, так і серйозні виклики для захисту прав інтелектуальної власності в креативних індустріях.

Удосконалення системи захисту інтелектуальної власності у креативному секторі має значний практичний вплив на економічний розвиток. Ефективний захист прав інтелектуальної власності сприяє підвищенню інвестиційної привабливості креативних індустрій та залученню міжнародних партнерів. Крім того, створення дієвих механізмів комерціалізації стимулює розвиток підприємницької діяльності у сферах культури, мистецтва, ІТ та медіа. Удосконалення законодавчої бази дозволить забезпечити баланс між творчою свободою та економічними інтересами творців, а також потребує врахування впливу штучного інтелекту на формування, захист та контроль прав інтелектуальної власності.

Структура прав інтелектуальної власності в сучасних умовах активного розвитку штучного інтелекту буде зазнавати змін. З одного боку, технології штучного інтелекту дозволяють створювати художні образи і відкривають нові можливості для творців контенту. З іншого боку, постає питання індивідуальності та авторства, якщо візуальні образи створені штучним інтелектом, то чи може людина, яка написала для програми задачу вважатись автором створеного контенту.

Дослідження ролі інтелектуальної власності у розвитку креативної економіки є важливим для формування стратегії державної підтримки та захисту креативного сектору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні основними дослідниками

ринку інтелектуальної власності є В. Базилевич, В. Вірченко, Ю. Кузнєцов, О. Юрченко, О. Кронда та інші. Однак, більшість фундаментальних праць не розглядають нові виклики з якими зіштовхується ринок прав інтелектуальної власності у зв'язку з розвитком технологій ШІ. Крім того, цей розвиток технологій відбувається на стільки стрімко, що науковцям важко своєчасно відреагувати на них.

В. Вірченко зазначає про два основні фактори падіння ринку інтелектуальної власності в Україні за останні 5 років: пандемія COVID-19 та повномасштабна війна [2].

Прискорена пандемією COVID-19 цифровізація сприяла економічній стійкості креативних індустрій в період кризи, стимулювала появу нових бізнес-моделей.

Як зазначає, А. Касич, у науковій літературі підкреслюється важливість відповідального ставлення та етичного використання штучного інтелекту у творчості, пропонується маркування контенту створеного штучним інтелектом [3, с. 2]. Врешті, як і будь-яка інша технологія, штучний інтелект потребує відповідного часу на адаптацію користувачів та споживачів до цієї технології, а також правового регулювання використання штучного інтелекту.

Штучний інтелект та алгоритми машинного навчання можуть аналізувати великі обсяги даних для виявлення та запобігання порушення прав інтелектуальної власності.

Екосистема інтелектуальної власності – це динамічна структура, яка складається з творців, власників, розповсюджувачів та споживачів продукту інтелектуальної власності [3, с. 2].

Рекомендації щодо поліпшення ефективності використання прав інтелектуальної власності в креативному секторі економіки надає М. Ракова:

- підвищення обізнаності малого бізнесу щодо прав інтелектуальної власності;
- скорочення термінів подання заявки реєстрацію ТМ, патенту, та інших прав інтелектуальної власності і часу розгляду заявки;
- зниження суми реєстраційних зборів;
- посилення захисту прав інтелектуальної власності [4].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою цієї статті є комплексне дослідження ролі інтелектуальної власності у функціонуванні та розвитку креативного сектору економіки в час значного технологічного розвитку (квантового стрибка, який забезпе-

чений розвитком ШІ) та визначення шляхів удосконалення механізмів захисту та комерціалізації прав інтелектуальної власності.

Для досягнення цієї мети передбачається виконання низки завдань. Необхідно здійснити теоретичний аналіз сутності та структури інтелектуальної власності, охарактеризувати її основні об'єкти в межах креативного сектору, а також виявити ключові проблеми та ризики, пов'язані з охороною і комерціалізацією відповідних прав. На основі цього будуть розроблені рекомендації щодо вдосконалення механізмів використання інтелектуальної власності в креативному секторі економіки.

Викладення основного матеріалу дослідження. Інтелектуальна власність – це основний рушій розвитку креативного сектору економіки. Інтелектуальна, творча діяльність є основою для культурних та креативних індустрій.

Інтелектуальна власність:

- це система відносин, що виникають з приводу привласнених ідеальних об'єктів, виражених в об'єктивованих інтелектуальних продуктах, втілених в науково-технічних, літературних та мистецьких творах;

- сукупність виключних прав особистого немайнового і майнового характеру на результати творчої інтелектуальної діяльності;

- санкціоновані суспільством та державою поведінкові відносини щодо результатів інтелектуальної діяльності у науково-технічній, літературній та мистецькій сферах [1, с. 403].

Авторське право охоплює літературні твори, музику, образотворче мистецтво, фотографію, аудіовізуальні продукти та комп'ютерні програми.

Суміжні права стосуються виконавців, продюсерів та організаторів мовлення.

Торговельні марки і комерційні найменування захищають бренд та формують ринкову впізнаваність. В 2019 році надійшло 33735 заявок на реєстрацію ТМ, в 2022 році їх кількість зменшилась до рекордних 16234, а в 2023 році вже спостерігається ріст до 25232 заявок [5, с. 35].

Промислові зразки захищають дизайн предметів, упаковки тощо. Надходження заявок на реєстрацію промислових зразків зменшилось з 2627 штук в 2019 році до 1112 штук в 2023 (2022 рік показав рекордно низьку кількість заявок 825) [5, с. 32].

Патенти на винаходи та корисні моделі використовуються у медіа технологічній сфері, ігрових додатках, дизайні мультимедійних продуктів.

Географічні зазначення мають особливе значення для локальних продуктів харчування і гастрономічного туризму, ремесел та народних художніх промислів. В 2019 році 2 заявки з географічними зазначеннями отримали реєстрацію в УКРНАІВІ, в 2023 році їх було вже 4 [5, с. 39].

Результати інтелектуальної діяльності становлять фундаментальну основу сучасної економіки знань, демонструючи комплекс взаємопов'язаних характеристик, що відрізняють їх від традиційних матеріальних продуктів виробництва. Базовою особливістю інтелектуального продукту виступає його нематеріальна природа, що виявляється у формуванні результату як абстрактної категорії – ідеї, концепції чи художнього образу. Концептуальні розробки бренд-стратегій, сценарні задуми майбутніх кінострічок або маркетингові програми існують первинно як інтелектуальні конструкти, які лише згодом можуть набувати матеріального втілення. Ця властивість створює передумови для трансформації абстрактних ідей у кон-

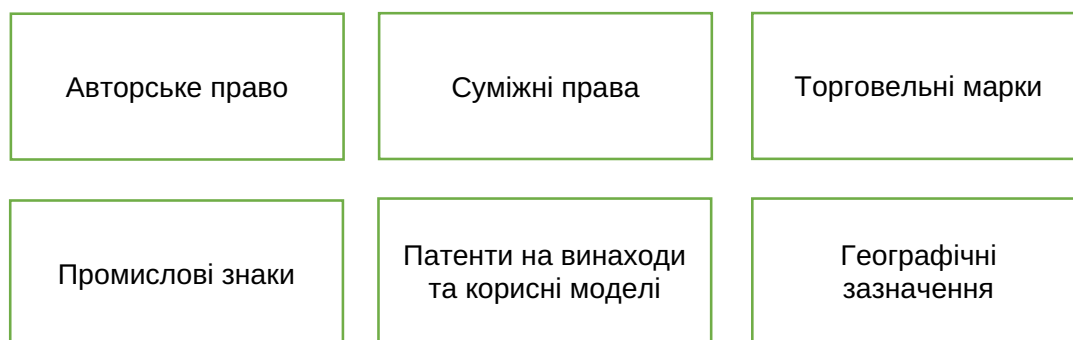

Рис. 1. Структура інтелектуальної власності у сфері креативних індустрій

Джерело: сформовано автором на основі [1]

кретні товари та послуги, формуючи стійкі конкурентні переваги на ринку. Кожен продукт інтелектуальної творчості характеризується неповторністю та автентичністю, що робить його унікальним об'єктом економічних відносин.

Незалежно від сфери застосування – чи то живописне полотно, музичний твір, літературний наратив або програмне забезпечення – результат несе в собі індивідуальний відбиток свого творця. Саме ця властивість забезпечує інноваційний потенціал економічних систем і створює правову базу для інституту інтелектуальної власності. Креативний потенціал, талант, світоглядні установки та професійна майстерність безпосередньо визначають характеристики кінцевого результату. Впізнана манера художників, кінорежисерів, літераторів або дизайнерів формує їхню унікальну ринкову ідентичність. Ця залежність стимулює попит на персоналізовані послуги і сприяє нарощуванню культурного та інтелектуального капіталу суспільства.

Іманентною властивістю інтелектуальної праці є спрямованість на новаторство, що проявляється в постійному пошуку альтернативних рішень і нестандартних підходів. Формування нових художніх форматів, зокрема цифрового мистецтва на базі NFT-технологій, розвиток відеоігрової індустрії та створення інноваційного програмного забезпечення демонструють динамічну природу креативного сектору. Інноваційна складова забезпечує безперервний розвиток креативних індустрій і виступає каталізатором модернізації економічної системи загалом.

Результати інтелектуальної діяльності мають потужний трансформаційний потенціал, здатний модифікувати соціальні уявлення, ціннісні орієнтири та колективну свідомість. Культурні проекти, суспільно значуща література та мистецькі твори функціонують як інструменти соціальної трансформації, впливаючи на формування національної ідентичності та генеруючи нові культурні тенденції.

Нарешті, інтелектуальні продукти характеризуються символічно-емоційним виміром вартості, що суттєво відрізняє їх від утилітарних товарів. Економічна цінність таких об'єктів визначається не лише функціональною придатністю, а передусім емоційним резонансом і символічним значенням. Художні твори, які перетворюються на символи епохи (як антивоєнна робота Пабло Пікассо «Герніка»), або

музичні напрями, що формують культурний код покоління, ілюструють цю властивість. Символічна цінність креативних продуктів зміцнює культурний імідж держави на міжнародній арені та забезпечує експортний потенціал національних креативних індустрій у глобальному економічному просторі.

Основою креативного сектору економіки є інтелектуальна творча праця, основними характеристиками якої виступають нематеріальний характер результату, унікальність та оригінальність, висока залежність від особистості автора, інноваційність, трансформаційний ефект та символічна та емоційна вартість.

Інтелектуальна власність є ключовим елементом розвитку креативної економіки, оскільки вона дозволяє творцям монетизувати свою роботу. Інтелектуальна власність сприяє інвестиціям та появі нових креативних продуктів та послуг. Наразі, серед основних проблем у сфері інтелектуальної власності є адміністративні бар'єри для доступу до системи інтелектуальної власності, повільна адаптація законодавства щодо інтелектуальної власності до розвитку технологій штучного інтелекту, а також піратство в сфері авторського права та цифрових технологій.

Інтелектуальна власність є основним активом креативної економіки. Права інтелектуальної власності захищають права винахідників, митців, авторів контенту та дають можливість монетизувати свою роботу за рахунок ліцензійних угод, авторського права та угод про дистрибуцію. Так, кіновиробники, скажімо Film.ua заробляють не лише на прокаті анімаційного фільму «Мавка», але й на продажі товарів з зображенням персонажів, продаючи право на використання зображень для створення сувенірної продукції.

Та цей захист діє не лише на індивідуальному або корпоративному рівні, а й на державному. Особливо яскраво це демонструє військово-промисловий комплекс, де для виготовлення нової одиниці озброєння потрібно мати багато різних технологій. Держава може поповнювати бюджет не лише продаючи готову зброю, але й продаючи права на використання нових технологій, які використовуються в цій зброї та захищені патентами.

Використання інтелектуальної власності в креативному секторі економіки дає поштовх для економічного зростання і розширення ринку. Ефективне управління інтелектуальною власністю дає стимул для залучення інвестицій.

Таблиця 1

Структура інтелектуальної власності в креативному секторі економіки

Галузь креативного сектору	Види діяльності	Приклади продуктів і послуг	Права інтелектуальної власності
Видавнича справа	Видання книг, газет, журналів і періодичних видань	Книги, газети, журнали	Авторське право, суміжні права, ТМ
Створення аудіо-візуальної продукції	Виробництво кіно- та відеофільмів, телевізійних програм, видання звукозаписів, діяльність у сфері фотографії, діяльність у сфері теле- і радіомовлення	Кінофільми, серіали, фото, музика	Авторське право, ТМ, суміжні права
Просвітництво	Робота бібліотек, архівів, музеїв, послуги перекладу, освіта в сфері культури	Виставки, експозиції, цифрові колекції, майстер-класи	Авторське право, ТМ та суміжні права
Ремесла	Виробництво ювелірних виробів, біжутерії та подібних виробів, виробництво музичних інструментів, кераміка, ткацтво, вишивка, різьблення	Музичні інструменти, ювелірні вироби, вироби біжутерії, гончарні вироби, писанки, килими	Авторські права, ТМ, географічні зазначення
Мистецтва	Діяльність у сфері архітектури, театральна та концертна діяльність, індивідуальна мистецька діяльність	Будівлі, театральні постановки, концерти, балет, картини, гравюри, інсталяції, альбоми, книги	Авторське право, промислові знаки, ТМ
Діяльність у сфері менеджменту і маркетингу	Діяльність щодо підтримання театральних і концертних заходів, розповсюдження кіно- та відеофільмів, телевізійних програм, рекламні агентства, дизайн	Логотипи, рекламні ролики, діджитал контент	Авторське право, ТМ, промисловий зразок
Комп'ютерні технології	Видання комп'ютерних ігор, видання іншого програмного забезпечення, комп'ютерне програмування	Комп'ютерні ігри, застосунки, комп'ютерні програми, VR	Авторське право, патенти, ТМ
Туризм	Культурний туризм, етнотуризм, подієвий туризм, гастрономічний туризм	Туристичні маршрути, фестивалі	Географічні зазначення, ТМ
Кулінарне мистецтво	Створення гастрономічних брендів, створення і функціонування ресторанів авторської кухні, фуд дизайн	Брендовані продукти (шампанське, сир фета), кулінарні фестивалі, ресторани авторської кухні	ТМ, географічні зазначення, авторське право на рецепти
Соціальні мережі	Створення відеоблогів, стрімінгів, контенту	YouTube, Instagram, Facebook, TikTok	Авторське право, суміжні права, ТМ
Штучний інтелект	Генерування дизайну, музики, текстів, зображень	Нейромережевий контент, чат-боти	Патенти, ТМ, авторське право (на разі спірне і не узгоджене законодавчо)
Професійний спорт	Діяльність спортивних клубів, професійних спортсменів, спортивні змагання	Трансляції, спортивні шоу, сувенірна продукція	Авторські права (медіаправа), ТМ (бренди клубів, особисті бренди спортсменів), суміжні права

Джерело: сформовано автором

Інтелектуальна власність відіграє ключову роль у формуванні конкурентоспроможності креативного сектору економіки. Компанії, що ефективно управляють портфелем прав інтелектуальної власності, досягають вищих ринкових позицій, а впізнаваність бренду значно полегшує їм вихід на нові ринки. Окрім того, це сприяє розвитку крос-секторальних проєктів, як-от інтеграція мистецтва і технологій через NFT чи цифровізація культурної спадщини. Важливим аспектом є також збереження та популяризація унікальної національної спадщини, прикладами якої є «Петриківський розпис» та «Косівська кераміка».

Розвиток прав інтелектуальної власності часто свідчить про розвиток суспільства. Чим вищий рівень життя в країні, тим більшою повагою користуються права інтелектуальної власності і тим менше порушень закону в цій сфері. На противагу цьому, в країнах з низьким ВВП на душу населення процвітає піратство, споживання краденого інтелектуального мистецького продукту тощо.

Важливим також є питання монетизації творчих продуктів. Серед традиційних способів можна виділити продаж прав інтелектуальної власності, укладання ліцензійних договорів та отримання роялті.

Розвиток технологій, у свою чергу, сприяє появі сучасних способів монетизації. Серед них можна виділити дистрибуцію через стрімінгові платформи, такі як Spotify та Netflix, продаж продукції через цифрові арт-майданчики, наприклад Eatsy та Behance, а також використання NFT та блокчейну як найновіших інструментів для захисту та комерціалізації цифрового контенту.

Креативний сектор економіки функціонує на основі складної системи правових інструментів, що забезпечують монетизацію результатів інтелектуальної діяльності через різноманітні механізми комерціалізації. Центральне місце в системі охорони інтелектуальної власності посідає інститут авторського права, що охоплює широкий спектр творчих продуктів – від літературних творів і музичних композицій до візуального мистецтва, фотографії, дизайнерських рішень та цифрового контенту, включаючи програмне забезпечення й відеоігри. Економічна реалізація авторських прав здійснюється через багатоканальну систему, що включає ліцензійні угоди, роялті-платежі, трансакції з повного відчуження майнових прав та авторські винагороди. Показовим прикладом ефективної комерціалізації виступає придбання видавни-

цтвом «Абабагаламага» ексклюзивних прав на перший переклад літературної франшизи про Гаррі Поттера, що демонструє стратегічну цінність первинних прав доступу до контенту на національному ринку.

Суміжні права формують окрему категорію правової охорони, що поширюється на виконавську діяльність акторів і музикантів, продукцію звукозаписних компаній та телерадіомовлення. Механізм монетизації базується на роялті-виплатах, партнерських угодах із стрімінговими сервісами та ліцензуванні контенту. Сучасна модель компенсації авторам за використання їхніх творів ілюструється системою виплат музичним виконавцям на платформі Spotify, де застосовується складна формула розподілу доходів залежно від кількості прослуховувань. Важливим активом креативних індустрій є торговельні марки та бренди, що включають логотипи, найменування культурних інституцій та фірмові позначення кіностудій. Комерційне використання здійснюється переважно через франчайзингові схеми та продаж ліцензійних прав. Український медіахолдинг Film.ua та транснаціональна корпорація Disney репрезентують різні масштаби застосування бренд-стратегій – від регіонального до глобального рівня, демонструючи універсальність інструментів бренд-капіталізації.

Промислові зразки охороняють естетичні та функціональні характеристики дизайнерських рішень у сферах меблевого виробництва, пакувальної індустрії, інтер'єрного оформлення та ювелірного мистецтва. Економічна ефективність досягається через масштабне виробництво, ліцензування дизайнерських концепцій та патентні угоди. Шведська корпорація IKEA побудувала глобальну бізнес-модель на комерціалізації запатентованих меблевих рішень, що поєднують функціональність, естетику та доступність. Патентна система захищає технологічні інновації в інформаційних технологіях та нові матеріали для художньої творчості. Монетизація відбувається через продаж патентних прав або укладення ліцензійних договорів. Історичні приклади включають запатентований метод виготовлення кольорових вітражів компанії Tiffany (1890), що визначив стандарти декоративного мистецтва на десятиліття вперед, та алгоритм пошукової системи Google (2001), який трансформував цифровий простір і став основою багатомільярдного бізнесу.

Географічні зазначення представляють специфічний інструмент охорони традиційних промислів і культурної спадщини, пов'язаних

із конкретними територіями. В українському контексті це стосується таких автентичних художніх традицій, як Опішнянська кераміка, Косівська кераміка та Петриківський розпис. Комерціалізація реалізується через сертифікацію та реалізацію автентичної продукції з гарантованим географічним походженням. Включення Петриківського розпису до списку нематеріальної культурної спадщини UNESCO не лише підвищило міжнародне визнання цього мистецтва, а й створило додаткові можливості для його монетизації через туристичний та експортний потенціал.

Комерційна таємниця та ноу-хау становлять категорію конфіденційної інформації, що охоплює рецептури художніх матеріалів, технології тривимірного друку та методики створення спецефектів у кіноіндустрії. На відміну від публічних форм охорони, ці об'єкти захищаються через режим секретності та комерціалізуються за допомогою ліцензійних угод на передачу ноу-хау і контрактів про конфіденційність. Анімаційна студія Ріхар побудувала свою ринкову перевагу на унікальних технологіях комп'ютерної графіки, які залишаються корпоративною таємницею і забезпечують

стійку конкурентну позицію на ринку анімаційної продукції.

Висновки. Прагнучи захистити права інтелектуальної власності в креативних індустріях мають бути враховані етичні наслідки, такі як добросовісне використання технологій, проблеми культурної апропріації, доступність до мистецьких і творчих проєктів. Важливим є баланс між захистом інтелектуальної власності та принципами відкритого доступу та культурного різноманіття.

Ефективне управління інтелектуальною власністю має першочергове значення для успіху та сталого розвитку креативного сектору економіки. Використання прав інтелектуальної власності для захисту та монетизації креативних товарів і послуг сприяє залученню інвестицій, зростанню інновацій та росту ринку.

У глобалізованому світі захист прав інтелектуальної власності є ключем до інтеграції українського креативного сектору в світову економіку. Дотримання міжнародних стандартів, перехід на адаптовану систему статистичного обліку, розвиток системи ліцензування відкривають нові можливості для українських творців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: Підручник. Київ : Знання, 2006. 431 с.
2. Вірченко В. В. Інтелектуальна власність як каталізатор відновлення економіки України під час війни та у повоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3803/3724> (дата звернення: 12.10.2025).
3. Касич А. О. Штучний інтелект та інтелектуальна власність у креативній індустрії: можливості і виклики. *Вісник НТУ «ХПІ»*. № 6. 2023. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/dcd66c0e-200f-4a6c-aad3-1db0f192df88/content> (дата звернення: 12.10.2025).
4. M. Rakova. Using of Intellectual Property Rights in a Creative Industry in a Global Dimension. *The 20th International Scientific Conference Globalization and its Socio-Economic Consequences 2020*. 2021. № 92. URL: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/abs/2021/03/shsconf_glob20_03024/shsconf_glob20_03024.html (дата звернення: 12.10.2025).
5. Національний орган інтелектуальної власності. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. Річний звіт 2023. URL: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Annual_Report-2023-web3.pdf (дата звернення: 12.10.2025).

REFERENCES:

1. Bazylevych V. D. (2006). *Intelektualna vlasnist: Pidruchnyk* [Intellectual property: textbook]. Kyiv : Znannia. 431 p. (in Ukrainian).
2. Virchenko, V. V. (2024). *Intelektualna vlasnist yak katalizator vidnovlennia ekonomiky Ukrainy pid chas viiny ta u poviennyi period*. [Intellectual property as a catalyst for the revival of the Ukrainian economy during the war and in the post-war period]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economics and society*, vol. 61. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3803/3724> (accessed October 12, 2025).
3. Kasych A. O. (2023). *Shtuchnyi intelekt ta intelektualna vlasnist u kreatyvni indusrii: mozhlyvosti i vyklyky*. [Artificial intelligence and intellectual property in the creative industry: possibilities and challenges]. *Visnyk NTU*

«KhPI» – *Bulletin of NTU «KhPI»*. Available at: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/dcd66c0e-200f-4a6c-aad3-1db0f192df88/content> Vol.6 (accessed October 12, 2025).

4. Rakova M. (2021). Using of Intellectual Property Rights in a Creative Industry in a Global Dimension. *The 20th International Scientific Conference Globalization and its Socio-Economic Consequences 2020*. Vol. 92. Available at: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/abs/2021/03/shsconf_glob20_03024/shsconf_glob20_03024.html (accessed October 12, 2025).

5. Natsionalnyi orhan intelektualnoi vlasnosti. Ukrainskyi natsionalnyi ofis intelektualnoi vlasnosti ta innovatsii. [National Intellectual Property Authority. Ukrainian National Office for Intellectual Property and Innovation] *Richnyi zvit 2023* [Annual report 2023]. Available at: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Annual_Report-2023-web3.pdf (accessed October 12, 2025).